

Een klant gaat La Maison Du Bitcoin in Parijs binnen.

FOTO: CHRISTOPHE MORIN/BLOOMBERG

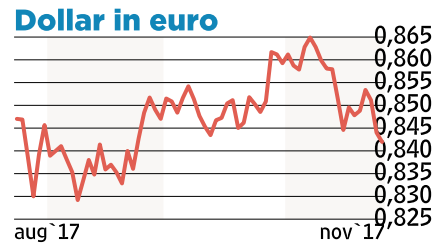
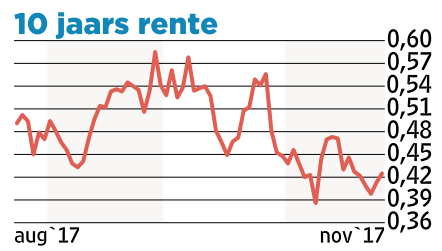
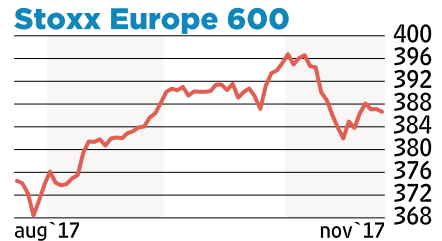
Niemand kent het nut van de bitcoin

Als bij ons een handelaar in bitcoins handelde, dan zou ik hem ter plekke ontslaan om twee redenen. Eén, het is tegen onze regels. Twee, het is dom'. Deze woorden sprak Jamie Dimon, de topman van JPMorgan Chase, op een conferentie van Barclays in september. Verder noemde Dimon bitcoin 'een zwendel', waarin alleen door moordenaars, drugsdealers en mensen in Noord-Korea, Ecuador en Venezuela in geïnvesteerd zou moeten worden. Toen Dimon deze woorden sprak, stond de bitcoin op \$ 4200 per eenheid. Twee maanden later staat de virtuele 'munt' boven de \$ 8000. En zoals dat dan gaat bij banken, overweegt JPMorgan inmiddels klanten te faciliteren als zij in de bitcointermijncontracten zouden willen handelen, die vanaf het einde van het

jaar via de Chicago Mercantile Exchange (CME) verhandeld zullen gaan worden. Dat schreef althans de Wall Street Journal eerder deze week. En waarom ook niet? JPMorgan heeft tenslotte een brokerage-afdeling die sowieso klanten al toegang biedt tot de CME. Het is een bijzonder kleine moeite om dan ook bitcoinfutures aan te bieden. Het enige verschil is dat — gezien de enorme volatiliteit van de bitcoin — het monitoren van de marginverplichtingen wat extra aandacht behoeft. Bij futures worden de winsten en verliezen op dagbasis verrekend, dus zal de oorspronkelijke waarborgsom bij het openen van een contract (initial margin in jargon) relatief behoorlijk hoog zijn. Maar, zoals de financiële blogger van Bloomberg View, Matt Levine, al opmerkte, wat als Dimon gelijk heeft? Dat bitcoin echt een zwendel is en eigenlijk alleen

geschikt is voor moordenaars, drugdealers en inwoners van socialistische heilstaten? En dat de waarde dan richting nul gaat? Zo ondenkbaar is dat scenario niet. De bitcoin heeft geen intrinsieke waarde, functioneert niet als geld en er is geen enkele reden om aan te nemen dat de gewone mensen die munt ooit in hun leven voor iets nodig zullen hebben. Althans, niemand die ik ernaar vraagt heeft me dat duidelijk kunnen maken. Meestal wordt er een ingewikkeld verhaal gestart over het innovatieve karakter van de blockchaintechnologie — en dat ben ik, niet gehinderd door enig technisch inzicht, meteen bereid te geloven — maar waarom de bitcoin zelf van enig nut is, kunnen zelfs de grootste bitcoinfans niet uitleggen.

Speeltje
En sommigen doen niet eens een poging. 'Het is een hype. Een nieuw speeltje voor de mensen', zegt Hans van den Boogaard, directeur bij CryptoAcademy. Zijn bedrijf geeft trainingen hoe geld te verdienen in de handel met cryptovaluta's, maar over de werkelijke waarde heeft hij geen mening. 'Als je hier komt om antwoord te krijgen op de vraag waarom je bitcoins zou moeten hebben, dan ben je aan het verkeerde adres.'

Volgens Van den Boogaard is het met al die verschillende cryptovaluta's 'een cowboywereld'. Dat illustreerde een verhaal op de website Follow the Money afgelopen weekeinde mooi. Daar werd verslag gedaan van een bijeenkomst van OneCoin, een van de vele cryptovaluta's, en afgaand op dat verhaal lijkt die munt verdacht veel op een ouderwets piramidespel. Een klein gedeelte van de vraag naar bitcoins komt uit de hoek van mensen die het geldsysteem of de banken niet vertrouwen, is de ervaring van Van den Boogaard. Bitcoins kunnen niet 'bijgedrukt' worden, zoals de centrale banken in de laatste tien jaar de financiële crisis hebben lopen bestrijden. Er is een maximum aantal beschikbaar en meer kunnen het er niet worden. Daarmee lijkt bitcoin op goud, de traditionele categorie

Een klein gedeelte van de vraag naar bitcoins komt uit de hoek van mensen die het geldsysteem of de banken niet vertrouwen

waar beleggers uitkomen die het systeem niet meer vertrouwen. Daaraan ontleent bitcoin ook de naam 'het virtuele goud'. Al is er wel een klein verschil tussen de twee beleggingen. Goud is tastbaarder en ten tijde van een heus armageddon — waar dat soort beleggers toch een beetje van uitgaan — zou goud relatief goed als ruilmiddel kunnen dienen, maar mocht de elektriciteit uitvallen, dan wordt dat met de bitcoin een ingewikkeld verhaal. Maar kennelijk is ook in die wereld diversificatie belangrijk. Donderdag publiceerde persbureau Bloomberg een verhaal over het Old Mutual Gold Fund. Dat relatief kleine fonds — \$ 220 mln onder beheer — belegde tot voor kort alleen in goudgerelateerde aandelen, maar is van plan om 5% van het beheerd vermogen te beleggen in bitcoins. 'De bitcoin maakt de weg vrij voor de herintroductie van goud als het geld van de wereld', aldus fondsbeheerder Ned Naylor-Leyland tegen Bloomberg.

Goud
Dezelfde mening is ook Mike Novogratz toegedaan. Deze hedgefondsmanager wil \$ 500 mln ophalen om in bitcoins te beleggen. Volgens hem gaan we naar een digitale wereld en bitcoin is nu eenmaal het digitale goud, zei hij tegen Bloomberg. Volgens het persbureau is hij in goed gezelschap, want alleen al dit jaar zijn er 84 fondsen rond cryptovaluta's gestart. Maar terugkomend op de vraag wat er gebeurt als Dimon gelijk heeft en de bitcoin gaat richting nul. Als JPMorgan dan daadwerkelijk zijn klanten heeft laten handelen in cryptovaluta's en die klanten zien hun winsten verdampen, dan is het vrij goed denkbaar dat er wat juridische claims loskomen. Want, zo schrijft Levine van Bloomberg View: 'Zullen hun advocaten zeggen dat JPMorgan wist dat de bitcoin een zwendel was? De baas van JPMorgan heeft het zelf gezegd en toch duwde de bank zijn klanten in termijncontracten!' Levine fantaseert verder dat er dan hoorzittingen in het Congres gaan komen en dat Dimon dan zegt: 'Klanten kopen een blootstelling. Wat wij verkopen geeft hun die gewenste blootstelling. Ze komen niet naar ons voor onze mening. Het zijn institutionele klanten en die kan het niet schelen wat onze mening is. Het zou ze niets moeten uitmaken.' Daarmee zou Dimon dan exact dezelfde woorden gebruiken als Lloyd Blankfein, de hoogste baas van Goldman Sachs in 2010 in de Amerikaanse Senaat zei. En dat ging niet over bitcoins, maar over de hypotheekobligaties, die de zakenbank in de aanloop naar de financiële crisis verkocht.